نام و نام خانوادگی: .....
مقطع و رشته: پایه دوازدهم
نام پدر: .....
شماره داوطلب: .....
تعداد صفحه سؤال: ۲ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۱۱
دبیرستان غیردولتی دخترانه نشانه
آزمون پایان ترم نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

نام درس: فارسی ۳
نام دبیر:
تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۰۳
ساعت امتحان: ۷:۴۵
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

ردیف	سؤالات	محل مهر یا امضاء مدیر	بارم
	قلمرو زبانی (۸ نمره)		
۱	**متن زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید:** **«یکی از صاحبدلان سر به جَیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده؛ آنگه که از این معاملت بازآمد، یکی از یاران به طریق انبساط گفت:« از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟»** **الف)** یک نمونه حذف فعل در این نوشته بیابید و نوع حذف را بنویسید. **ب)** نوع «را» در جمله ی «ما را چه تحفه کرامت کردی؟» چیست؟ **پ)** با توجه به متن داده شده، جدول زیر را کامل کنید. | ترکیب وصفی | هسته | ترکیب اضافی | وابسته | | | | | |		۲
۲	**املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.** **الف)** زیرا آن روز سیصد تومان پول تهیه کرده بودم که به تهران بیایم و این، مخارج (غریب – قریب) شش ماه من بود. **ب)** ای محتسب (بگزار _ بگذار) و رو از برهنه کی توان بردن گرو		۰/۵
۳	**معنی واژه های مشخّص شده ی زیر را بنویسید.** **الف)** تخم خرمایی به تربیتش نخلِ « باسق» گشته. **ب** گفت: والی از کجا در خانهٔ «خَمّار» نیست؟ **پ)** برکش ز سر این سپید «مِعجَر» بنشین به یکی کبود «اورند» **ت)** در «نفیرم» مرد و زن نالیده اند **ث)** آیین طریق از نفس پیر «مغان» یافت		۱/۵
۴	**با توجه به جمله ی زیر، نقش واژه های مشخص شده را بنویسید.** **«محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند.»** | محبت | عشق | | | |		۰/۵
۵	**با توجه به ابیات زیر پاسخ دهید.** **۱) ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند** **۲) شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند** **۳) خامش منشین سخن همی گوی افسرده مباش، خوش همی خند** **۴) پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان شنو یکی پند** **الف)** اسنادی یا غیر اسنادی بودن فعل «شو» در بیت اول و دوم برسی شود. **ب)** در بیت سوم، دو «قید» بیابید. **ج)** در کدام بیت ها، حذف فعل وجود دارد؟ **د)** الگوی «نهاد+مفعول+مسند+فعل» در کدام بیت وجود دارد؟		۲
۶	**بیت زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.** **«تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل بند»** **الف)** یک گروه مفعولی در این بیت بیابید و بنویسید. **ب)** نقش ضمیر «ت» را بنویسید.		۰/۵
۷	**نادرستی های املایی را در نمونه های زیر بیابید و درست آنها را بنویسید.** **الف)** بخروش چو شرزه شیر ارقند. **ب)** جامه ای کاو نشود غرقه به خون بحر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است **پ)** باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. **ت)** تو حکیمی، تو عظیمی، تو کریمی، تو رحیمی تو نماینده ی فضلی، تو سزاوار سنایی		۱

صفحه بعد

	قلمرو ادبی (۴ نمره)	
۸	**بیت زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.** **«آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد»** **الف)** یک تشبیه در این بیت بیابید و ارکان آن را بنویسید. **ب)** آیا در این بیت آرایه ی «حُسن تعلیل» به کار رفته است؟ توضیح دهید. **پ)** قافیه های این بیت را بنویسید.	۱/۵
۹	**نام پدیدآورندگان هر یک از آثار زیر را بنویسید.** **الف)** فیه ما فیه: **ب)** تمهیدات:	۱
۱۰	**در کدام یک از دو بیت زیر، آرایه ی اسلوب معادله به کار رفته است؟ توضیح دهید.** **الف)** ز یاران کینه هرگز بر دل یاران نمی ماند / به روی آب جای قطره ی باران نمی ماند **ب)** خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده / که اندر خاک می جویند ایام جوانی را	۰/۵
۱۱	**ابیات زیر را تکمیل کنید.** **الف)** لبریز زندگی است نفس های آخرت / ..... **ب)** ..... / به سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن	۱
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۱۲	**بیت های زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.** **«نی نی تو نه مشت روزگاری ای کوه نی ام ز گفته خرسند** **تو قلب فسرده ی زمینی از درد ورم نموده یک چند** **تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند»** **الف)** در بیت اول منظور از " مشت روزگار " چیست؟ **ب)** چرا شاعر از تشبیه دماوند به مشت روزگار ناخرسند است؟ **پ)** منظور از «ورم» و «کافور» در بیت سوم چیست؟ **ت)** در بیت سوم، از نظر شاعر، چرا برف بر روی قله ی دماوند نشسته است؟	۲
۱۳	**مفهوم کلی هر متن را مقابل آن در جدول بنویسید.** **متن** / **مفهوم کلی** **الف) از بیم عقرب جَرّاره ی دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه ی حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.** **ب) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است، ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت**	۱
۱۴	**مصراع «جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» به کدام پدیده ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟**	۰/۵
۱۵	**در کدام بیت با "حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب" هم مفهوم تر است؟ مفهوم مشترکشان چیست؟** **الف)** حیات جاودان خواهی، گداز عشق حاصل کن / که دل در خون شدن خاصیت آب بقا دارد **ب)** هر که جست آب حیات از لعل تو / جاودان در ظلمت هجران بماند	۰/۵
۱۶	**سروده ها و نوشته های زیر را به فارسی روان معنی کنید.** **الف)** نتوان شِبه تو گفتن که تو در وهم نیایی **ب)** سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد. **پ)** یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد. **ت)** کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟! **ث)** عُصاره ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده. **ج)** آن کسی را که در این مُلک، سلیمان کردیم ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است **چ)** محرم این هوش جز بیهوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست	۴

جمع بارم ۲۰ نمره

با آرزوی موفقیت در امتحانات